

Dếm lu•n

An Hoang Trung Tuong 2008-05-23 01:00

Page: 1

L, U f: M,, I SAO CH...P PH†I GHI R± NGU^ N V% TŠC GI†

Dếm lu•n, hay Lu•n c<Eng v• phžp u•nh dếm

U•nh dếm, • bi't t'n g"i khoa h"c l" g, chęc chęc l" m-t h"nh vi c-
~i™n nhšt c>a phžp giao ti'p vœn minh.

Tr<•c h't phžn tđch v• m t v•t l•. Dếm l" m-t h•nh th•c phj•n •ng tđt
nhšt c>a cđ th™ ~đi v•i sđ h<ng phšn phđt sinh tđ bœn c|u nđo gi'a,
khđc v•i hi©n t<^ng xušt tinh gęc v•i bœn c|u nđo d<•i.

M-t c« dếm ho"n hjo phji ~<^c 38 b- cđ tham gia, trong ~-ri'ng khu
vđc h- b- c- 17 b-, vu^t xa con sđ t<Eng •ng c>a m-t c« xušt tinh (l"
21 v" 11) ho c m-t c« h®n sžu (l" 16 v" 7), v" cj m-t c« honostrecatusi
(~žy c- v- l" m-t thu•t ng' chuy'n ng"nh ršt m•i m® tj hi©n t<^ng
th|n kinh trung <Eng b° t' li©t khi con ng<±i ~<^c nh•n v"o bi'n ch'
m-t cđ quan nh" n<•c c- th' lđc, ch²ng h-n Thu' V³ H" N-i).

Khi u•nh xong m-t c« dếm vđa •, trđi tim ngđng nh' i mđu trong 19
gižy v" lđ ph-i ngđng trao ~-i ®-xy trong 2 phđt r<µi. Qua nhi•u nghi'n
c•u c- uy tđn, m-t c« dếm bšt kđ c- th™ kđo d"i tu-i th" khojng 72 gi±.

V• m t h-a sinh h"c, m-t c« dếm tđt hi™n nhi'n phji k'u. Th<±ng th•
ti'ng k'u c>a dếm kh®ng l•n, ~ c bi©t l" • ph³ n'', ch, khojng 35-40
~•-xi-ben, nh<ng dếm c>a m-t trđng ni'n kh¹e m-nh ~<^c khuy'n cđo
n'n k'u v•i c<±ng ~- 70 ~•-xi-ben l" c- l^i nhšt cho s•c kh¹e bj•n thžn
v" nh''ng ng<±i xung quanh.

Dếm ~<Eng nhi'n c- m°i. Nh<ng nh''ng c« dếm n ng m°i th<±ng
kh®ng ~<^c hoan ngh'nh, v" thđc chšt ch«ng c»ng kh®ng phji l" tđt.
Dếm kh®ng m°i ~<^c thđng k' c- li'n quan ~'n ch•ng thođt v° rđn,

m-t cæn b[©]nh kh^æ nguy hi[™]m. Dëm chu^¼n mÆc phj i c- m[°]i ngæi giÇng nh< c¹ kh[®].

L[°]ch s^½ ~§ ghi nh•n D<Æng Qu• Phi, ~-i m^¾ nhžn Trung Hoa c-, th<±ng u•nh dëm v"o tr<•c b' a æn v" trong l«c tøm. Dëm c>a n"ng k' u kh[®]ng l•n lêm, nh<ng b[°] l-i n- phjng m[°]i tręc bæch di[©]p, ~<^ac coi l" thi'n h- ~[©] nhšt dëm h<Æng, khi'n ho"ng ~' Tang m' m^¼n ~'n nçi c- l' n dãm cj l' n chžn s• gi j n<•c Vi[©]t B'ng (~i' u phj i Vi[©]t Nam nhž, cæc ~'ng chř ~¥ng tÆ t[®]n quæ m" n-i xung) trong m-t bu-i ch' u.

Giæo khoa dëm hi[©]n ~-i th• hay ca ng^ai c« dëm v"ng (nghe nh< ti'ng chu[®]ng ch[°]a) c>a ~'ng chř Ni-ki-ta KhÆ-r«t-sÇp, cÆu lşnh t³ křnh y' u c>a nhžn džn cæc džn t-c S[®] Vi't. Trong m-t phi'n h"p Á-i h-i ~'ng Li'n h^ap quÇc, ~'ng chř SÇp ~§ u•nh m-t c« dëm v"ng kinh ~i[™]n khi'n c^½ t" a tæn th<• ng 'n Â t•i m•c Ng<±i phj i r«t gi"y >ng nÆi chžn træi ~[™] gÃ l' n b³c diÄn thuy't.

(@2005)

COMMENTS